

Partnerji petih slovenskih LAS (LAS Obsotelje in Kozjansko, LAS Bogastvo podeželja ob Dravi in v Slovenskih goricah, LAS Zgornje Savinjske in Šaleške doline, LAS Ovtar Slovenskih goric in LAS s CILjem), smo v preteklih dneh na obisku pri irskem partnerju projekta Manj je več, **Kilkenny LEADER Partnership**. Spoznali smo številne primere dobrih praks in projektov, ki jih izvajajo irske lokalne akcijske skupine. Nekaj projektov, ki so nastali v programskem obdobju 2014-2020 si lahko ogledate na povezavi: [Presentation Launch Final 24 3 edit DR \(youtube.com\)](https://www.youtube.com/watch?v=Presentation Launch Final 24 3 edit DR)

Prvi del strokovne ekskurzije je bil namenjen poglobljenemu spoznavanju projektov, ki jih podpira program LEADER na območju Limericka in Clare, kjer smo se srečali z Agnes O'Sullivan iz organizacije Clare Local Development Company. **Clare Local Development Company (CLDC)** je neprofitna organizacija, ki spodbuja gospodarski, socialni in kulturni razvoj v okrožju Clare na Irskem. CLDC deluje prek različnih programov, kot so LEADER, Social Inclusion and Community Activation Programme (SICAP) in Rural Development Programme, ter zagotavlja podporo lokalnim podjetjem, skupnostim in posameznikom. Predstavila nam je inovativne projekte, ki so ključni za razvoj lokalnih skupnosti, poudarek pa je bil na socialnem podjetništvu, trajnostnem razvoju in vključevanju lokalnega prebivalstva v razvojne iniciative..

- Obisk v Lisdoonvarni – projekti socialnega podjetništva <https://lisdoonvarnafailte.ie/>

V mestecu Lisdoonvarna smo obiskali organizacijo Lisdoonvarna Failte, ki igra pomembno vlogo pri razvoju projektov s področja socialnega podjetništva in lokalne skupnosti. Seznanili smo se z njihovimi pobudami, ki prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja v skupnosti in vključevanju različnih družbenih skupin. LF upravlja Center za varstvo otrok Cois Ceim in skupnostno igrišče, mestno dvorano Pavilion, 50 m x 35 m osvetljeno umetno igrišče in skupnostno igrišče, dediščinski kompleks Spa Wells in območje Twin Wells, ter skupnostni park North Clare in gozdno pot. Lisdoonvarna Fáilte je zavezana razvoju, ohranjanju in izboljšanju vključujoče skupnosti z dostopom do socialnih, kulturnih in rekreacijskih objektov za ljudi vseh starosti, ozadij in sposobnosti ter podpira lokalne klube in organizacije za učinkovito uporabo objektov in ekonomske koristi za severni Clare.

- Common Knowledge – Okoljsko socialno podjetje <https://www.ourcommonknowledge.org/>

Common Knowledge je neprofitna organizacija, ki se osredotoča na spodbujanje praktičnih veščin in skupnostnega učenja. Njihovo poslanstvo je opolnomočiti posameznike in skupnosti, da si zgradijo bolj trajnostne, odporne in samozadostne načine življenja. Common Knowledge ponuja praktična izobraževanja in delavnice na področjih, kot so gradbeništvo, obrtniške spretnosti, trajnostno bivanje, permakultura in prenova.

Njihov cilj je premostiti vrzeli v praktičnem znanju, spodbuditi sodelovanje in izmenjavo izkušenj ter pomagati ljudem pri obvladovanju osnovnih veščin za samostojno življenje. S poudarkom na ekološki ozaveščenosti in trajnostnih praksah želijo podpreti premik k bolj samozadostnim in odpornim skupnostim.

- Burren Centre Kilfenora – Turistična izkušnja, ki jo vodi skupnost <https://www.theburrencentre.ie/>

The Burren Centre v Kilfenori je center za obiskovalce, ki se nahaja v srcu Burrena, v eni izmed najbolj edinstvenih naravnih krajin na Irskem. Kilfenora, znana tudi kot "vrata v Burren," je izhodiščna točka za raziskovanje tega geološko izjemnega območja.

Center ponuja obiskovalcem vpogled v zgodovino, kulturo in naravne čudeže Burrena. V njem so razstave o edinstveni kraški pokrajini, bogati arheološki dediščini, flori in favni območja, pa tudi o tradicionalnem načinu življenja lokalnih prebivalcev. Burren Center vključuje interaktivne prikaze, informativne video predstavitve in artefakte, ki poudarjajo pomen tega kraja skozi stoletja. Poleg tega se v bližini centra nahaja tudi znamenita katedrala v Kilfenori, kjer je mogoče videti starodavne visokokriže, ki segajo v zgodnje srednjeveško obdobje.

Center je odličen primer, kako lahko skupnost samostojno razvije uspešno turistično zgodbo, hkrati pa ohranja naravne lepote in kulturno dediščino.

Zgodba o tradicionalnih irskih igrah- Michael Cusack Centre <https://michaeltcusack.ie/>

Dan smo zaključili z obiskom Michael Cusack Centra. Michael Cusack (1847–1906) je bil irski učitelj in eden od ustanoviteljev GAA (Gaelic Athletic Association), organizacije, ki igra ključno vlogo pri ohranjanju in razvoju irskih tradicionalnih športov, kot so hurling in galski nogomet. Cusack je bil rojen v hribovitem delu okraja Clare in je izhajal iz revne družine, a si je s trdim delom prislužil izobrazbo ter postal učitelj. Zanimanje za telesno vzgojo in šport ga je pripeljalo do prepričanja, da bi morali irski ljudje ohraniti in promovirati svoje tradicionalne športe, ki so bili takrat v nevarnosti, da jih izpodrinejo britanski športi, kot sta kriket in rugby. Leta 1884 je Cusack, skupaj z drugimi podobno mislečimi, ustanovil GAA v Thurlesu, kar je pomenilo prelomnico za irsko kulturo in nacionalni identiteti. GAA je postala ena najmočnejših kulturnih organizacij v državi in še danes igra pomembno vlogo v irski družbi.

Drugi del strokovne ekskurzije je bil namenjen spoznavanju uspešnih zgodb in sestanku z našim partnerskim LAS, **Kilkenny LEADER Partnership**. V okrožju Kilkenny smo imeli priložnost spoznati izjemne LEADER projekte, ki podpirajo razvoj lokalnih skupnosti. Kilkenny LEADER Partnership (KLP) je neprofitna organizacija z več kot 30-letnimi izkušnjami na področju razvoja skupnosti. Deluje prek programov, kot so LEADER, SICAP in Lokalna področja zaposlovanja (LAES), ter nudi podporo, usposabljanja in subvencije za lokalne skupnosti in podjetja v okrožju Kilkenny.

Prva postojanka je bilo mesto Callan (<https://www.visitcallan.ie/>), kjer smo si ogledali projekte galerije in hostla ter poslušali predstavitev pobud s področja energetike. Te pobude so vključevale predstavitev Energetske agencije za jugovzhodno Evropo in Callan Energy Town, kjer smo dobili vpogled v trajnostne energetske rešitve.

Sledil je obisk Windgap Tea Rooms (<https://visitkilkenny.ie/members/windgap-community-centre-and-lakeside-tearooms/>) priljubljene kavarniške destinacije, ki se nahaja v Windgapu, majhni vasici na Irskem. Njihove kavarne so znane po prijetnem vzdušju, prijaznem osebju in okusnih domačih sladica ter čajih. Obiskovalci lahko uživajo v široki izbiri čajev, kav, peciv in drugih prigrizkov, vse v prijetnem in sproščenem okolju.

Ogledali smo si prizorišče Iverk Showa (<https://www.iverkshow.ie/>), ki ga vsako leto prirejajo na Irskem in je eden najstarejših in najbolj cenjenih kmetijskih sejmov v državi, s tradicijo, ki sega v leto 1826. Dogodek, ki poteka v okrožju Kilkenny, ponuja bogat vpogled v irsko kmetijstvo, lokalno proizvodnjo in podeželsko kulturo. Na Iverk Show

lahko obiskovalci uživajo v bogatem programu, ki vključuje razstave živali, tekmovanja, predstavitve kmetijske opreme ter različne stojnice s hrano in obrtjo. Gre za pravi praznik lokalne skupnosti, ki prikazuje bogastvo in raznolikost podeželske Irske.

Dom za podporo Mount Carmel (<https://www.mountcarmelcallan.ie/>) ponuja svoje storitve stanovalcem starejšim od 65 let. Nudi dolgotrajno in kratkotrajno oskrbo za stanovalce, ki so večinoma sposobni samostojnega življenja in potrebujejo le minimalno pomoč v domačem okolju. Spodbuja neodvisno življenje v varnem in udobnem okolju za starejše iz župnije in okoliških območij ter je pomemben del celovite oskrbe starejših v skupnosti. Kapaciteta doma je 20 stanovalcev, ki bivajo v enoposteljnih sobah. Na voljo so urejena vrtna območja, kjer se stanovalci lahko sprostijo na prostem. Dom se nahaja na glavni ulici Callana, v mirnem predelu, le kratek sprehod od lokalnih trgovin in drugih storitev.

Enterprise Center Piltown (<https://www.piltown.ie/>) – inovativni center za podjetništvo in razvoj. Center ponuja pet enot, zasnovanih za podporo razvoju novih podjetij oziroma prilagoditve na nove delovne potrebe. Namenjen je podpori lokalnim podjetnikom in malim podjetjem ter spodbujanju gospodarskega razvoja v regiji. Center ponuja različne storitve, vključno s prostorom za delo, sejnimi sobami, usposabljanji, svetovanjem in podporo pri razvoju poslovnih načrtov. Z različnimi programi in delavnicami Enterprise Center Piltown pomaga podjetnikom pridobiti potrebne veščine in znanja, da uspešno vodijo svoja podjetja. Sledila je predstavitev projekta Broadband 4 Our Community (B4OC). Projekt je nastal na pobudo posameznikov, ki so zasnovali in zgradili prvo skupnostno lastniško optično širokopasovno omrežje na Irskem za območji Piltown in Fiddown (več kot 150 gospodinjstev) v okrožju Kilkenny. Projekt je nastal kot odziv na pomanjkanje komercialnega interesa za razvoj širokopasovne

infrastrukture. S pomočjo lokalne skupnosti in prostovoljcev so uspeli zgraditi omrežje, ki omogoča prihodnost, kar pomeni, da bo skupnost imela stabilno internetno povezavo še vrsto let. Ta projekt ni le tehnološko in socialno inovativen, ampak je tudi finančno vzdržen, saj ustvarja dobiček, ki ga bo mogoče ponovno vložiti v nadaljnje projekte v skupnosti. Poleg tega center deluje kot skupnostni prostor, kjer se odvijajo različne prireditve in aktivnosti, kar spodbuja mreženje med podjetniki in lokalnimi organizacijami.

Ogled dobrih praks nam je pokazal, da se lahko s ponosom ozremo na že izvedene projekte v okviru LEADER sredstev pri nas. Hkrati pa bi morali biti še bolj ponosni na to, kar počnemo za naša območja lokalnih akcijskih skupin (LAS). Predstavniki projektov so delili svoje izkušnje z močnimi čustvi, kar jasno kaže, kako pomembna so ta

sredstva za njihovo skupnost. Ta sredstva namreč omogočajo boljšo povezanost in kakovost življenja prebivalcev na podeželju, kar je za mnoge ključno.

